

Jakie rodzaje astygmatyzmu występują i jak je korygować?

data aktualizacji: 2025.05.26

Rodzaje astygmatyzmu różnią się między sobą pod względem mechanizmu powstawania, objawów oraz sposobów korekcji. Astygmatyzm jest wadą refrakcyjną, która wpływa na ostrość widzenia i może występować samodzielnie lub towarzyszyć innym wadom wzroku, takim jak krótkowzroczność czy nadwzroczność. Osoby z tą wadą często skarżą się na zniekształcony, zamazany obraz, niezależnie od odległości, a także szybkie zmęczenie oczu i bóle głowy. Zrozumienie, jakie występują rodzaje astygmatyzmu, pozwala skutecznie dobrać odpowiednią metodę korekcji i poprawić komfort widzenia.

Czym jest astygmatyzm - wprowadzenie do problemu

Astygmatyzm, znany także jako nieźorność, to wada optyczna oka wynikająca z nieregularnej krzywizny rogówki lub soczewki. W prawidłowym oku promienie świetlne skupiają się w jednym punkcie siatkówki, co pozwala na uzyskanie ostrego obrazu. W przypadku astygmatyzmu światło załamuje się w różnych miejscach, co skutkuje rozmytym i zniekształconym widzeniem. Astygmatyzm może mieć charakter wrodzony lub nabyty, np. po urazach oka, zabiegach chirurgicznych albo w przebiegu chorób rogówki, takich jak stożek rogówki. Zależnie od rodzaju i stopnia zaawansowania, objawy astygmatyzmu mogą się różnić, a ich nasilenie wpływa na codzienne funkcjonowanie i jakość życia.

Astygmatyzm regularny - najczęściej występujący typ

Najczęściej diagnozowanym typem jest astygmatyzm regularny, który charakteryzuje się symetrycznym rozłożeniem krzywizny rogówki w dwóch prostopadłych osiach. Oznacza to, że rogówka ma bardziej owalny niż kulisty kształt – przypomina raczej piłkę do rugby niż idealną kulę. W tym typie promienie świetlne załamują się nierównomiernie, co powoduje rozciągnięcie obrazu w jednym kierunku. [Rodzaje astygmatyzmu](#) regularnego dzielą się dalej w zależności od położenia głównych osi: na astygmatyzm prosty (jedna oś emmetropijna, druga krótkowzroczna), odwrotny oraz ukośny. Korekcja astygmatyzmu regularnego jest stosunkowo prosta – można ją przeprowadzić za pomocą okularów z soczewkami cylindrycznymi lub soczewek kontaktowych torycznych. W wielu przypadkach pacjenci z tym typem wady uzyskują bardzo dobre efekty i znaczącą poprawę ostrości widzenia.

Astygmatyzm nieregularny - większe wyzwanie diagnostyczne

W odróżnieniu od regularnej formy, astygmatyzm nieregularny charakteryzuje się brakiem symetrii w krzywiznach rogówki – ich rozkład jest nieregularny i zmienny w różnych punktach powierzchni oka. Taki typ często występuje po urazach mechanicznych, operacjach oczu, a także u pacjentów z zaawansowanym stożkiem rogówki. Diagnostyka tej formy astygmatyzmu jest bardziej złożona, ponieważ wymaga wykonania topografii rogówki i innych specjalistycznych badań obrazowych. Tradycyjne okulary nie są w stanie skutecznie skorygować tej wady, dlatego stosuje się indywidualnie dopasowane soczewki twarde, półtwarde lub hybrydowe. W niektórych przypadkach możliwe jest chirurgiczne leczenie, np. przeszczep rogówki. Rodzaje astygmatyzmu nieregularnego należą do trudniejszych w leczeniu, ale odpowiednio dobrana korekcja pozwala znacząco poprawić komfort widzenia.

Astygmatyzm prosty, złożony i mieszany - klasyfikacja kliniczna

W praktyce klinicznej rodzaje astygmatyzmu klasyfikuje się także ze względu na towarzyszące wady refrakcji. W przypadku astygmatyzmu prostego jedna oś oka ma prawidłową zdolność skupiania światła (emmetropia), a druga – wadliwą, co oznacza, że występuje tylko jedna dodatkowa wada, np. krótkowzroczność lub nadwzroczność. Astygmatyzm złożony to sytuacja, w której obie osie są wadliwe, ale mają tę samą wadę – np. obie są krótkowzroczne lub obie nadwzroczne. Z kolei astygmatyzm mieszany to przypadek, gdy jedna oś ma krótkowzroczność, a druga nadwzroczność. Taka klasyfikacja jest istotna dla doboru korekcji – rodzaj soczewek lub okularów musi uwzględniać dokładne parametry refrakcji dla każdej osi. Dokładna diagnostyka tych odmian jest niezbędna, aby skutecznie dobrać odpowiednie metody leczenia i osiągnąć zadowalające rezultaty.

Metody korekcji różnych rodzajów astygmatyzmu

Dla każdej odmiany astygmatyzmu dostępne są nowoczesne metody korekcji, które zapewniają wysoką jakość widzenia i komfort codziennego funkcjonowania. Najpopularniejszą formą korekcji są okulary z soczewkami cylindrycznymi, które są dopasowywane indywidualnie do rodzaju i osi wady. Alternatywą są soczewki kontaktowe toryczne, które korygują zarówno astygmatyzm regularny, jak i niektóre przypadki astygmatyzmu mieszanego. W bardziej zaawansowanych przypadkach stosuje się soczewki twarde (RGP), które dzięki swojej sztywnej strukturze lepiej modelują nieregularną powierzchnię rogówki. Dla osób szukających trwałego rozwiązania istnieje możliwość laserowej

korekcji wzroku, np. metodą LASIK, która skutecznie eliminuje wiele typów astygmatyzmu regularnego. Dobór metody leczenia zależy od stopnia zaawansowania wady, ogólnego stanu zdrowia oczu oraz indywidualnych preferencji pacjenta.

Material partnera.

Źródło: <https://www.infoilawa.pl/aktualnosci/item/78363-jakie-rodzaje-astygmatyzmu-wystepuja-i-jak-je-korygowac>